

Auditdienst Rijk
Ministerie van Financiën

Assurancerapport

— Review controleverklaring Global Accounting bij
de subsidieverantwoording Smart Grids JEM 2.0
Senfal

Colofon

Titel	Review controleverklaring Global Accounting bij de subsidieverantwoording Smart Grids JEM 2.0 Senfal
Uitgebracht aan	Directeur FEZ
Datum	16 maart 2020
Kenmerk	2020-0000055471

Inlichtingen
Auditdienst Rijk
070-342 7700

Inhoud

1	Inleiding, doel en conclusie van de review—4
1.1	Inleiding—4
1.2	Doel onderzoek en verantwoordelijkheden—4
1.3	Gehanteerde Standaard—4
1.4	Afkeurend oordeel—4
2	Bevindingen naar aanleiding van de review—5
2.1	Opzet van de controle: ontoereikend—5
2.2	Uitvoering van de controlewerkzaamheden: ontoereikend—5
2.3	Impact van de onzekerheden op de hoogte van de subsidie is nihil—5
3	Verantwoording onderzoek—6
3.1	Werkzaamheden en afbakening—6
3.2	Reactie accountant—6
3.3	Verspreiding rapport—6
4	Ondertekening—7

1 Inleiding, doel en conclusie van de review

1.1 Inleiding

Op uw verzoek hebben wij een dossierreview uitgevoerd met betrekking tot de controlewerkzaamheden van Global Accounting met betrekking tot de subsidieverantwoording Smart Grids JEM 2.0 van Senfal BV. Global Accounting heeft hierbij een goedkeurende controleverklaring afgegeven op 7 december 2018.

Bij de review was van de zijde van Global Accounting aanwezig dhr.

De review is op 2 december 2019 uitgevoerd door drs. en mw. van de Auditdienst Rijk van het ministerie van Financiën.

1.2 Doel onderzoek en verantwoordelijkheden

Het doel van ons onderzoek is na te gaan of RVO van het ministerie van EZK terecht gebruik heeft kunnen maken van de controleverklaring bij de subsidie verantwoording Smart Grids JEM 2.0 van Senfal B.V. Hiertoe geven wij een oordeel met een redelijke mate van zekerheid. Aan de controleverklaring van Global Accounting kan zekerheid ontleend worden als de verantwoordelijke accountant toereikende werkzaamheden heeft verricht om tot de controleverklaring te komen. Of daar sprake van is moet uit zijn controledossier blijken.

Het geven van een oordeel over de financiële verantwoording van Senfal B.V. op basis van uitgevoerde controle is een verantwoordelijkheid van Global Accounting.

1.3 Gehanteerde Standaard

Deze opdracht is uitgevoerd volgens de Standaard voor assurance-opdrachten anders dan opdrachten tot controle of beoordeling van historische financiële informatie (Standaard 3000D). Uitvoering vond plaats in overeenstemming met de vereisten uit de Verordening Gedrags- en Beroepsregels accountants (VGBA) en de Verordening inzake onafhankelijkheid accountants bij assurance-opdrachten (ViO).

Wij passen de 'Nadere voorschriften kwaliteitssystemen (NVKS)' van de NBA toe. Op grond daarvan beschikken wij over een samenhangend stelsel van kwaliteitsbeheersing inclusief vastgelegde richtlijnen en procedures inzake de naleving van ethische voorschriften, accountantsstandaarden en andere relevante wet- en regelgeving.

1.4 Afkeurend oordeel

Wij hebben een review uitgevoerd op de werkzaamheden en de rapportering door Global Accounting ten behoeve van de controleverklaring bij de subsidieverantwoording Smart Grids JEM 2.0 van Senfal B.V. Hiertoe hebben wij het controledossier van Global Accounting beoordeeld en een toelichting ontvangen op de uitgevoerde werkzaamheden en bevindingen.

Op basis van onze review concluderen wij dat Global Accounting ontoereikende werkzaamheden heeft verricht zodat aan zijn controleverklaring bij de subsidie verantwoording Smart Grids JEM 2.0 van Senfal B.V. geen zekerheid ontleend kan worden.

2 Bevindingen naar aanleiding van de review

2.1 Opzet van de controle: ontoereikend

Global Accounting heeft voor deze subsidieverantwoording geen controleaanpak en controleplanning opgesteld. De aanpak blijkt eerst uit het controlememorandum. Global Accounting heeft daarin een risico-analyse opgenomen waarin één risico *Uren worden ten onrechte op dit project geschreven* wordt geïdentificeerd. Uit het dossier van Global Accounting blijkt niet welke werkzaamheden gepland zijn om de onzekerheid die met dit risico samenhangt te verkleinen. Voor de uitgevoerde werkzaamheden is Global Accounting uitgegaan van de controlevereisten zoals deze zijn opgenomen in het controle protocol en is de goedkeuringstolerantie berekend zoals voorgeschreven in het controle protocol.

2.2 Uitvoering van de controlewerkzaamheden: ontoereikend

Juistheid uren niet aangetoond

Global Accounting heeft wat betreft de verantwoorde uren gebruik gemaakt van de resultaten van de werkzaamheden die in het kader van de samenstelopdracht voor Senfal B.V. zijn verricht.

Uit het dossier blijkt niet hoe de accountant heeft vastgesteld dat de verantwoorde personen en door hen gemaakte uren juist zijn. Global Accounting heeft ons in zijn controledossier niet kunnen aantonen welke verbandscontroles en detailcontroles door hem in dit verband zijn uitgevoerd.

Niet gecontroleerd op verschuivingsrisico tussen Industrieel Onderzoek en Experimenteel Onderzoek

Industrieel Onderzoek wordt voor 60% gesubsidieerd en Experimenteel Onderzoek voor 35%. Er is een risico dat Experimenteel Onderzoek als Industrieel Onderzoek wordt verantwoord. De subsidieverantwoording is op dit risico niet onderzocht.

2.3 Impact van de onzekerheden op de hoogte van de subsidie is nihil

Juistheid uren

Aanvullend heeft Global Accounting aangetoond dat afwijkingen in de juistheid van toegerekende uren, gelet op de in de subsidie betrokken uren en het totale aantal uren (dat bijna tweemaal hoger ligt) geen effect zullen hebben op de hoogte van de subsidie.

Verschuivingsrisico tussen Industrieel Onderzoek en Experimenteel Onderzoek

Global Accounting heeft ons een aanvullende toelichting gegeven waaruit blijkt dat de gedeclareerde personen een dienstverband hebben (gehad) met Senfal B.V. en door middel van een cijferbeoordeling aangetoond dat verschuivingen in uren tussen Experimentele Ontwikkeling en Industrieel Onderzoek, geen effect hebben op de vastgestelde subsidie, omdat de subsidie gemaximeerd is.

3 Verantwoording onderzoek

3.1 Werkzaamheden en afbakening

Bij de dossierreview hebben wij onderzocht of de controlewerkzaamheden van Global Accounting zijn uitgevoerd in overeenstemming met de beroepsvoorschriften, in casu de NV COS (Nadere voorschriften controle- en overige standaarden) van de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA). Voorts hebben wij onderzocht of de externe accountant toereikend getoetst heeft of de financiële verantwoording van Senfal B.V. voldoet aan de voorwaarden uit de Regeling Nationale EZ subsidies en de voorwaarden zoals beschreven in het Controleprotocol.

Wij hebben onder meer de volgende werkzaamheden verricht:

1. Beoordelen van de door Global Accounting afgegeven controleverklaring ten behoeve van RVO.
2. Beoordelen van het controleplan en de risicoanalyse. Het doel is vast te stellen dat de voorgenomen werkzaamheden voldoende zekerheid geven ten aanzien van de aspecten in de financiële verantwoording die van belang zijn voor RVO.
3. Beoordelen van de verrichte werkzaamheden. Deze beoordeling vindt plaats aan de hand van de controledossiers.
4. Bespreken van vragen naar aanleiding van de controlememo's met Global Accounting.
5. Afstemmen van ons conceptrapport met Global Accounting.

Onder materialiteit verstaan wij in deze opdracht een 'afwijking' in de externe controleverklaring die van invloed kan zijn op de besluitvorming door RVO.

3.2 Reactie accountant

Een conceptversie van dit rapport is aan Global Accounting voorgelegd.

3.3 Verspreiding rapport

De opdrachtgever, directie FEZ, is eigenaar van dit rapport en de beoogde gebruiker. Tot de beoogde gebruikers behoort ook de RVO.nl.

De ADR is de interne auditdienst van het Rijk. Dit rapport is primair bestemd voor de opdrachtgever met wie wij deze opdracht zijn overeengekomen. In de ministerraad is besloten dat het opdrachtgevende ministerie waarvoor de ADR een rapport heeft geschreven, het rapport binnen zes weken op de website van de rijksoverheid plaatst, tenzij daarvoor een uitzondering geldt. De minister van Financiën stuurt elk halfjaar een overzicht naar de Tweede Kamer met de titels van door de ADR uitgebrachte rapporten en plaatst dit overzicht op de website.

4 Ondertekening

Den Haag, 16 maart 2020

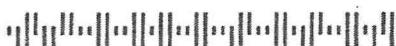
Auditmanager
Auditdienst Rijk

Rijksdienst voor Ondernemend
Nederland

> Retouradres: Postbus 8242, 3503 RE Utrecht

Auditdienst Rijk
Auditmanager
Postbus 20201
2500 EE Den Haag

Datum: 12 maart 2020
Betreft: Managementreactie ADR-rapport Global Accounting

Geachte heer

Op 18 februari jl. heeft u het rapport "Review controleverklaring Global Accounting bij de subsidieverantwoording Smart Grids JEM 2.0 Senfal" uitgebracht. Met deze brief stuur ik u de managementreactie van RVO. Deze reactie stuur ik u omdat RVO verantwoordelijk is voor het subsidiebeheer van het betreffende vaststellingsverzoek.

Managementreactie

De Audit Dienst Rijk heeft op ons verzoek, en in afstemming met FEZ, een review uitgevoerd bij Global Accounting. Global Accounting heeft een controleverklaring met een goedkeurend oordeel afgegeven ten behoeve van de vaststelling van de subsidie van project Smart Grids JEM 2.0 van Senfal BV. De controleverklaring is bij de beoordeling van de vaststelling gebruikt als aanvullende zekerheid op de juistheid van de door Senfal BV aangeleverde gegevens.

Gelet op het belang van adequaat subsidiebeheer willen wij vertrouwen kunnen blijven houden in de kwaliteit van afgegeven controleverklaringen, zal de toezichthouder bij RVO met het bestuur van het betrokken accountantskantoor contact op nemen en bespreken welke maatregelen zij gaat nemen op basis van de uitkomsten van die review.

Ik ga er van uit u voor dit moment voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

De Minister van Economische Zaken en Klimaat,
namens deze:

Procescoördinator Rijksdienst voor Ondernemend Nederland

Deze brief is digitaal geaccordeerd en derhalve niet ondertekend.

Correspondentieadres

Croeselaan 15
3521 BJ Utrecht
Postbus 8242
3503 RE Utrecht
www.rvo.nl

Contactgegevens

Klantcontact RVO
T (088) 042 42 42
E e-innovatie@rvo.nl

Contactpersoon

Procescoördinator

Projectnaam

Jouw Energie Moment 2.0.

Referentienummer

TESG114004

Kenmerk

TESG1200A0IDDU

>> Duurzaam, Agrarisch, Innovatief
en Internationaal ondernemen

Auditdienst Rijk
Postbus 20201
2500 EE Den Haag
(070) 342 77 00